

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

SETMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIÓ ADELANTADA
Ciutat . . . . ps. 0.50
Campanya . . . . » 0.60
Exterior . . . . » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, MAIG 25 DE 1886

SALUTACIO

Grat es lo dia d' avuy per tots los fills de Catalunya que de cor estiman á sa pàtria.

Lo primer diumenge de Maig es lo destinat per los poetas de nostra terra pera celebrar la renovellada festa dels Jochs Florals. Vint y vuyt anys cumpleixin avuy de sa restauració y molt al revés d' altres festes que al principi d' establertas están plenas d' animació y als pochys anys minvan hasta desapareixer, las dels Jochs Florals s' ostentan cada any mes fermes y es molt notable son progrés degut á que tenen un ideal sant com es la germanó de tots los catalans, desapareixent, tractantse d' ell, las diferents ideas que pugüan tenir quiseú respecte á política y religió.

Nosaltres desde llunyanas terras no podem menos que enviar á tots los escriptors catalans un coral salut, desitjan que los Jochs Florals d' enguany, superin á los celebrats fins ara y que 'l esperit catalá imperi en totas las composicions premiadas.

LA CANSÓ DELS JOCHS FLORALS

La veu de la Fe 'ns inspira,
de la Patria y de l' Amor;
com tres cordes d' una lira,
totes tres vibran acort,
y ab accent de goig ó d' ira
hi respon lo nostre cor,

Lo cant es lluyta,
germans, vetllem;
lo cant es vida,
cantem, cantem.

Nostra forsa es lo coratje
d' una ardenta joventut,
nostra guia en lo romiatje
la poesia que 'ns hi acut,
la nostra arma aqueix llenguatje
que ab la vida havem rebut.

Lo cant es lluyta.
germans, vetllem;
lo cant es la vida,
cantem, cantem.

Santa llengua, y quina sava
porta als cors lo seu parlá!
Si la rassa no s' acaba,
cóm la llengua 's perderá?
Si la mare 'ns l' ensenyava,
quán ni cóm l' hem d' oblida'?

Lo cant es lluyta,
germans, vetllem;
lo cant es vida,
cantem, cantem.

Fem ab ella la creuhada
de lo bell, lo bó y lo sant;
no 'ns fa por cap turbonada
ni 'ns atura d' aná' avant;
entre 'ls llamps y la tronada
fem la via tot cantant.

Lo cant es lluyta,
germans, vetllem;
lo cant es vida,
cantem, cantem.

Y cantem sense temensa
tot lo noble y tot lo gran:

es un crít de renaxensa
lo qu' exhala 'l nostre cant,
y aqueix cant qu' ara comensa
nostres fills l' acabarán.

Lo cant es lluyta,
germans vetllem;
lo cant es vida,
cantem, cantem.

Cantem, donchs, cantem al dia
de la Fe 'ls purs ideals
de l' amor la suau follia,
de la Pàtria 'ls cohents mals...
Som los fills de la poesia,
som los fills dels Jochs Florals!

Lo cant es lluyta,
germans, vetllem,
lo cant es vida,
cantem, cantem.

FRANCECIS MATHEU.

LA LLENGUA CATALANA

E pur si muove...

Heralts dels Comptes-Reys, ab ma fornida,
desde la tomba ahont vostre cos descansa,
alsau las massas en senyal de festa,
l' escut ahont brillan las ber.nellas barras.
Cridau ab veu de tro: «Pas, que ja torna!»
y pus ve la que un dia us alentava,
reviviú un instant pera servir-la,
que es morta viva, pus respira y parla.
No mort, no, l' arbre perque 'l vent l' assota
y sas fullas ja secas lluny escampa:
del lloch mateix ahont estas s' arrancaren
altres ne brotarán si viu la sava.
Perque lo trò gran tempestat anuncia
no mort del llaurador, nó, la esperansa:
de las espigas que lo llamp no crema
naixerán l' any següent dauradas garbas.
Per morta, es veritat, molts la tingueren
vehentla blanquejar en l' urna santa,
vehent un mar de llágrimas prop de ella,
que l' únich arbre de sa sombra banya.
Mes rosada tenia la figura
en mitj de sa blancor sa trista cara,
y 'l mar que 's veyá crexer prop de l' urna,
mar de amor era sols, que espera y calla.
¿Contar no ohíreu de un antich imperi
de una ágila invisible, quals miradas,

estenen-se del món per tots las ámbits,
als forts rendia quant sos ulls clavava?
¿No ohíreu de un mantell contar la historia,
de un mantell que davall de sí abrigadas
portava las regions mes diferentes,
gent de tots climas y de tolas rassas?
De un mantell, en quals ricas brodaduras
las pedras y la púrpura del Assia
s' hi veyan, ab las sedas de Sidonia,
ab las pells dels lleons que cria l' Africa?
De un mantell, que, esquinsat en cent mil

[trossos,

quant sa estrella morí, llum, de sa gala,
serví cada tros de ell á nous imperis
de nou mantell, qual vida fos mes llarga?
¿Y de aquellas legions que, en altres dias,
per Roma ensangrentant llunyas comarcas,
de ellas á Roma duyan la victoria,
cantant ab veus que á Roma eran estranyas?
Donchs bé: si tals recorts no vos fugiren,
sobre 'l front de la morta escrits encara
los trobaréu, fixau en éll la vista,
que no borra la tomba may tal marca.
Jo só de aquell imperi una memoria,
jo só de aquell mantell un tros que 's guarda
un nou mantell nascut després de Roma,
que com lo d' ella inmens se desplejava.
Jo de las veus estranyas que ¡Victoria!
entonavant ferint en sas tornadas
la orella dels llatins que 'l foro omplian,
un cant jo só; un cant qu' encanta 's canta.
Pero mesquiná fóra de ma sombra
la historia, si aixó sols vos recordara:
la memoria que guardo del Imperi
de tots mos fills se mostra en la constancia.
Dos comptes catalans é insignes prínceps
lo mantell han portat en sas espatllas,
y 'l cant que fou ma vida dins la tomba,
la llengua es dels catalans parlada.
No cregau, donchs, que may me faltás vida
pus los recorts com aliment m' en davan:
jo he recordat dormint tota ma historia
mentres sobre la tomba 'l tro bramava.
Jo, desde 'l fret recó de mon sepulcre,
he hoit mil tempestats pa sar ayradas,
llamps que 'l llorer xafavan de ma tomba
y 'l trepitx sobre mí de iníquas plantas.
Mes una volta en aterrada pugna
m' ha semblat escoltar, y ho sento en cara,
lo soroll de unas mans que 's repartian
los esquins dels mantell que fou ma gala,
y jo 'ls esquins—que 'ls ulls del cor los veyan—

he vist volar com seca fullaraca,
ja del alt Pirineu saltant la cima,
ja arrimantse pel mar en llunyas platjas.
Mes en mitj de tant dol y tantas penas
jo espirar no he degut, que no s' apaga
la llàntia mentres d' oli te una gota:
dauli nou oli y la claror s' escampa.

Jo só aqneli lema que en la ensenya honrosa
estava escrit, quan, al venjar sa patria,
los primers catalans esfarahíren
ab el del sarrahí las algaradas.

Del rey conquistador jo só la ploma
que al món ha fet conèixer sas hassanyas.

Jo 'l crit de guerra só que en lo mont Tauro
contra los turchs y grecs cridá venjansa.

Jo 'l llibre só que, com fanal marítim
al errat mariner q e confús vaga,
llum he donat als que la mar seguian,
costums y lleys donantlos que ignoravan.

Jo, en boca del gran Pare, á las potencias
de mes poder ó mes orgull pagadas
he parlat, y á ma veu totas sas forsas
s' han dispersat per l' ayre com á vanas.

Jo 'l canal he sigut per hont mil sabis,
á mon to conformant las copias raras
de vells escrits que 'ls filosops crearen,
han fet veurer per tot la ciencia humana.

Jo á mil sants y doctors he donat forsa
pera escampar de Deu la fe y paraula:
jo dels reys he sigut la favorita,
y per mí han puntejat de amor las arpas.
Prou vivas en mon cor conservo impresas
del bon rey don Martí las alabansas,
y 'ls crits amant ab que son pare un dia
per ma veu saludá á sa terra amadá.

Ja sé que la fortuna ab ma despòtica,
vehentme que dormia en secas palmas,
á pessr dels llorers que 'm davan sombra,
una llosa en mon pit posá daurada!
Mes ¿qué hi fa que 'l silenci de la tomba
m' haja obligat per segles á aguantarla?
¿qué hi fa que mes sospirs que al mon sortian
hajan semblat deliris de fantasmas?
qu' haja olvidat mon nom alguna filla
y mes que amor sols m' hajan tingut llástima?
Lo carinyo de uns fills que en altres dias
mamaren de mos pits fou ma esperansa:
acompanyada de ella en mon sepulcre
dormí esperant, mes ja de dormir basta.
Basta, si, de dormir, que ha vingut l' hora,
pus rodejant ma tomba abandonada

los nets de aquells bons fills que ans m' en-
(salsaren,

la sombra buscau que en lo cel descansa.
Dels antichs trobadors lo nom invocan
y entorn meu venent puntejant sas arpas.
Tant gran es sa virtut, tan viu l' efecte,
que al oirlas mon cor forsas alcanza,
y de la tomba fent saltar la llosa,
dreta 'm poso sobre ella ab ferma planta.
Deixau que sobre mí bellas flors passen,
flors que 'l vent porta de regions estranyas:
ab tant que mon llorer se reverdesca
basta ell pera ferme una guirnalda,
que may l' aroma de las flors que venen
podrá ofegar la que 'l llorer exhala,
ni mentres viscan los nous fills que 'm buscan
podré jáurer de nou sens esperansa.
Alsar las massas, donchs ab ma briosa,
heralts dels Comptes-Keys, alsau las massas:
la llàntia que semblava moribunda
desde aquest dia mes claror escampa.
Los funerals de mort s' han tornat festa,
que 'l mort no es mort, pus que respira y parla:
sols pot morí mon cor trencant ma tomba,
de mí y de ella fent sendras y ventantlas.
Cridau, sí, donchs, heralts: «Pas, que ja torna!»
Cantau. nous trovadors, al so de l' arpa.
No es morta, no, la que tants cors alenta:
may morirá la llengua catalana!

ANTONI DE BOFARULL

UNA ESTRELLA Y UNA TOMBA

BALADA

I.

—Fugiu! Fugiu! aparteuvos, que vaig á fer
vo'ar l' estel.

Aixís cridava un hermós noy, saltant d' ale-
gría: brillavan sos ulls com las estrellas del
matí precursoras del sol, y sos cabells rulls
queyan sobre sas espatllas ó al damunt de sa
cara, fins que sa maneta, aixecantlos ab pron-
titut é impaciencia tornava á tirarlos enrera.
Lo graciós noy estava ple de goig, corria,
sentint un gran desitj de veure aixecarse en
l' ayre son hermós estel, en lo que hi havia
pintat un àngel. y qual llarga cua adornada
de hermosos llossos blaus, blanchs y daurats,
se desfeya serpentejant ab magestuosa gra-

cia.... Ah! Qui es l'home que no recorda ab plaher los ignocents jochs de sa infantesa.

Llensava lo noy crits d'alegría, picant de mans ab entusiasme. y avans de deixar-lo anar mirava l'estel que sa estimada mare li habia enviat de Valencia. Ah! Si haguès sabut llavors, quan aprop d'ell estava sa estimada mare! Si aguès sabut que lliure per un moment de las trabas del mon, havia fet un viatge per anar á donar un petó á aque'l fillet estimat, no hauria abandonat sos jochs! Ah! quí sab! á esta etat no 's compren la felicitat, sols se sent lo pler.

Pero y la mare? Ab impaciencia allarga lo pas per arribar prompte al poble. Ja li sembla sentir la veu de son fill, y que sos frescos y rosats llavis s'acostan á son rostre pera cubrirlo de petons. Dos setmanas feya qu'estava allunyada d'aquell únich objecte de son amor, y al pensar que dintre de breus moments va á estrenyel entre sos brassos, minva sa inquietut y renaix en sos llavis lo mig riure.

II.

—Fugiu! Fugiu! que vaix á fer volar l'estel!

S'enlayrá en l'espai un cos blanch que preu vol per sobre 'ls arbres: s'allunya, torna, puja y baixa en totas direccions á través de l'horta; y la irregularitat de son camí es una prova de la debilitat de las mans que 'l dirigeixen.—Mon fill está allí! esclama la carinyosa mare, contemplant ab amorós entusiasme l'estel pel qual pot endevinar l'indret ahont son estimat se troba; y que apar un bon misatjer que s'acosta cap á ella, pera darli bonas noves.

Segeix l'amorosa mare ab la vista aquell vol incert y fantástich. y en son amor supersticiós pretent deduir d'allí la planeta de seu fill

D'aquest modo, deya entre e'la alegrement, lo veuré creixer, recorre los diversos cerculs de la societat, com avuy recorre son estel eixas diverses regions; tant prompte abatut per una tormenta, com reanimat per un ayre benehit acostumará sa ánima y sa imaginació á totas las desgracia del mon. Tindrà passions que á voltas lo portaran á cometre errors: pero també tindrà heróycas virtuts que lo salven sempre: jo seré qui 'l dirigirá en son camí: jo daré direcció á la frágil nau.

En aquest instant, l'estel s'enlayrá tant que 's perdé de vista: tot just se distingia á lo lluny un punt negre que anava disminuhint per moments. Al fi desaparequé complertament, y lo cor de la mare s'oprimí!

III.

—Qui porta 'l cordill?

—Jo... jo... jo...

—De qui es l'estel? preguntá un noy.

—Meu, que me l'ha regalat la meva mare á mi sol: vinga 'l cordill!....

Y sas débils y dedicadas manetas s'apoderaren del cordill de 'l gran estel.

Entretan passá un remat de béns que cridá l'atenció dels altres noys: corren tots ells, menys un que no pot seguirlos, lo qui te 'l cordill.

—Ahont ets lo meu fill, diu tremolosa una hermosa llauradora, seguint als noys que s'entornavan á l'horta.

—Está fent volar l'estel. Pero, se se tots, ab l'estel?

—Fill meu! Ahont ets fill meu? Crida una veu plena d'amor hi de intranquilitat.

—Allí, allí era. Com no l'haja rossegat montanya avall.

En aquest instant los dolorosos crits d'una mare resonan en los ayres.

—Aquí está 'l cordill, diuhen los noys, saltant d'alegría y felicitantse de son descobriment, que va á proporcionarlos altra volta lo pler de veure pujar l'estel.

Pero una ma glassada, blanca com l'alabastre, s'apodera del cordill. S'axeca, 'l toca l'estira y sent que resisteix á sos esforços per atraure 'l cap á ella. Lo te agafat! es precís seguirlo!

Y seguintlo atravessa per entre espessas matas, aparta atapahits brancatjes, salta un torrent, y ni sent l'aygua que mulla sos vestits, ni las feridas que ha rebut, ni los batechs que reconsentran la vida en son cor.

S'atura per si devant d'un pou sense brocal, pero ni allí ha termennat son curs lo cordill fatal.

Se 'l veu enterament penjat, prolongarse fins á dintre del pou, sosté un pés que se resisteix, y al voler saber qu'era, encontran en lo negror del fons un noy de rulls cabells, quals nervis s'havian contret ab las angunias de mort!

En aquest instant acudian algunes llauradoras, que ab llurs miradas demostravan l'esglay que las dominava. Havian vist al noy desde lo cim de una petita montanya corrent y ensopengant caure dintre del pou. L'ignosent criatura temia perdre de vista á l'estel, y segintlo y aguantantlo caigué en la negra gola hont l'esperava la mort.

—Pobre infant! Pobre àngell...

Aque'la nit hi havia una *Estrella* nova en lo cel y una *Tomba* mes en la terra.

FRANCESCO FAYOS.

ANACREONTICA

IMITACIÓ D' IGLESIAS

Qui es la nina aquella
que, dant per jugá' al ayre
de sos cabells las trenas,
saltironant devalla?
Qui es, que las flors totas
per véurela 's mitj badan,
y blanament se gronxan
als besos del oratge,
que llansa passant ella,
son faldellí de grana?
Qui es, que pinsans, merlas
y tortras l'acompanyan,
aletejant alegres,
cantantli cent passadas
y de las mans prenentli
lo blat que ella 'ls allarga?
Potser de la Font-freda
será la ninfa d' aygua,
ó de la vall de Bigas
la joganera fada?
Potser es la deésa
regina de las baumas
del Fay, d' or y de perlas...?
No, bon baylet, t' enganyas:
la nina riolera
que dret aquí s' atansa,
la seda de sas trenas
donant per jugá' al ayre,
es sols, y será sempre,
la meva enamorada.

FRANCESCO UBACI Y VINYETA

MAY MES

Des lo jorn que per dissort
va morirne ma estimada
endolant l' ànima meva
y omplint mon cor d' anyoransa;
desd' aquell jorn de tristura
que la Mort segá ab sa dalla
la mes pura y tendra flor
del jardí de ma esperansa;
en va cerco breu consol
pel dolor que m' avasalla,
puig per sempre s' es perduda
ma ventura tant somniada.

¡Pobre vida de mon cor!
¡Pobre cel de ma esperansa!
¡Ja no escoltaré may mes
sas amorosas paraulas!
¡los seus llabis, ja gelats,
ja may mes podrán besarmel!
¡ja may mes me podré veurer
en lo cel de sa mirada!
desd' aquell jorn de tristura
que la Mort segá ab sa dalla
la mes pura y tendre flor
del arbre de ma esperansa,

JOSEPH ROSELLÓ

UNA AVENTURA

En una taula de café voltada per joves y á mes artistes, surten sempre episodis que tots escoltan ab gust, sobre tot quan lo narrador hi figura com á héroe y ningú dupta de la veritat de sas paraulas.

Alguns pintors, escultors, poetas y músichs, ab qual amistat m' honro, estavan reunits l'altre dia, saborejant lo café, que per cert y com á cosa extraordinaria llensava una aroma que dexa molt en favor de la seva puresa, quan després d' un seguit de qüentos y graciositats, nos explicá un lo que seguieix:

—Com tots sabeu, digué, tenia 'l taller en una quadra sot 'l terrat d' una casa del carre de S. Geroni.

Las finestras, adornadas ab papers, de diferents colors, que supilan alguns vidres trencats, donavan á un cel obert voltat per las galerias de las casas vehinas. Al estiu to-

tas las donas hi sortian á repassar la roba de la bugada un cop seca, pero com á poesia de quadro tan vulgar, hi havia unas modistas que sabian dissimular la seva poca memoria per la música ab unas veus hermosíssimas.

Al principi 's mostraren bastant esquerpas á las mevas escomesas, pero quan varen saber que era artista, correspongueren al meu saludo y contestaren á mas galanterías.

Una d' ellas va á esser la preferida, y vaig tenir la ditxa de que li cayguès al ull.

Aviat nos varem entendre y dech dirvos francament que valia la pena d' enamorsen.

Vencent tots los seus escrúpols, vaig lográ que pujés un dia al taller, y jo no sé si va ser per los interés que sempre desperta l' estudi d' un pitjor, ó perque vaig ferir la seva sensibilitat ó perque donat lo primer pas se donan tots los altres. lo cert es que á las horas convingudas, que eran las que no podia destorbarnos ningú, pujava unas voltas acalorada, altrás esgroguehida, segons lo rezel que per la escala havia sentit tement que la vegessen.

Jo li vaig demanar un amor desinteressat, sense compromisos, lliure, y ella hi consentí. Era una aventura amorosa com moltas altrás. Ja 'm vaig guardar prou de obligarla á res. Tinch la máxima de no voler may lo que no se 'm concedeix de bon grat. Aixó sí, va esgirme el silenci y jo vaig prometerli. D' aixó fa alguns anys.

Nos havem separat ab la mateixa despreocupació ab que comensarem las nostras relacions, pero aquesta es l' hora que ningú sab qui es ella. Dich lo pecat pero no 'l pecador.

A pesar de la nostra reserva, alguns companys indiscrets van endevinar alguna cosa y per mes que 'm apuraren la paciència fentme preguntas impertinents, no varen lograr arrancarme 'l secret. A mes, lo seu empenyo, los trevalls que per sota má duya á cap pera descubrir jaquell, per ells, misteri, acabaren per fer que 'm formalisès dihentlos hi que res me preguntessen perque res sabrian.

Aixó fou cosa de que passessin alguns dia sense que ella pujés al taller.

Quan vaig creure que 'ns deixarian en pau; reanudá las sevas visitas.

Peró la conspiració seguía. Una tarde ja cap al tart, quan menos ho pensavan, un gran bruxit de crits y cops á la porta nos revelaren que 'ls cops volian darnos l' assalt.

—Estich perduda, deya ella plorant.

—No tenis res. Tírat lo devantal á la cara y confia en mi.

Va fer lo que vaig indicarli, y mentres ella s' esperava darrera un biombo, jo afagant una eyna de fina punta, vaig obrir la porta que trontollava ab las empentas dels de la part de fora.

Estava irat: obro y tots entran movent una gatzara infernal.

—Atureus, vaig dirlos esgrimint l' eyna; estich decidit á tot. Haveu lograt sorprendrens, pero per so no sabreu res. Ella es aquí, passará per devant vostre, mes lo primer que intenti cometre una imprudencia, no ho contaré.

Al veurem decidit y temerosos de que cumplís l' amenssa, quedaren arraulits al costat de la porta. Jo aprofitant la ocassió vaig afagarla per la má, y passantla per entre ells ab lo devantal tirat a la cara, la vaig acompanyar fins á la escala, tornant á entrar y tancant desseguida.

Inútil dir que no vaig admetrer las satisfaccions que 'm donavan.

—En va us excuseu. Heu comés una imprudencia que no 'us perdono. Anavau á comprometre 'l porvenir d' una dona, y no hi ha res mes sagiat. Avuy encara en sas galtas hi brilla 'l rubor de l' ignocencia, si haguesseu lograt lo que voliau las hauria cubertas la rojor de la vergonya y l' hauriau lletsada pot ser á la deshonra y al ludibri de la societat. Si per concedirme sos favors, dupteu de sa virtud, diré com Jesucrist: «Qui 's cregui net de culpa que tiri la primera pedra.»

S. ALSINA Y CLOS.

PIFIAS

La societat *Rat Penal* celebra avuy una assemblea general pera la discussió y aprobació del reglament confecionat per la Comissió Directiva.

Los membres de dita Comissió, ab lo lloable desitj de que prest estiga organizada la esmentada societat catalanista, 's declará en sessió permanent dès lo primer dia pera la redacció del reglament y á aquesta assiduitat es deguda qu' en espay de temps relativament curt

(deu dias hábils) puga presentar á la consideració de sos consocis lo treball que deu servir de norma pera la marxa de l'Associació.

Passa de vuytanta lo nombre de socis ab que conta actualment lo *Rat Penal*.

+

Fá un quants dias qu' es trova en aquesta ciutat nostre estimat paysá En Jaume Nadal, comerciant de Fray-Bentos. Li desitjan una bona estada entre nosaltres.

INTIMA

Quan sento fret en lo cor
m' arrauleixo dins ma cambra,
y 'm dieh ¡Quin bo que deu fer
vora 'ls ossos de la mare!

ANGEL GUIMERA.

LO QUADRO DEL BURRO

TRADUCCIÓ DE J. E. HARTZEMBUSCH

Pintá lo insigne don Francisco Goya
ab tanta rara vritat y valentia
cert burro de la casa hont ell vivia
que 'l quadro borrical era una joya.
Mister—no se qui es—pro inglés mol curro
pel quadro, vint mil rals al punt donava,
donchs joya era que á se necessitava
un estudi se fes ben bé del burro.

Tossut l' amo á entregarlo se negava
fins qu' un dia

que 'l burro va sentir tal arrebató
per comprali, exclamá plé d' alegría:
—Mil duros l' inglés dóna pel retrato...
Mes, per l' original, quant no 'n daría!

ENRICH FRANCO.

VUYTS Y NOUS

Un grech y un catalá disputavan sobre
quina de las duas terras valia mes.

Y deya 'l grech:

—Mira, de Grecia n' han sortit tots los sa-
bis y filósophs...

Y 'l catalá responia;

—Ja fas be de dir que n' han sortit, porque
avuy no se n' hi troba cap, ni á pes d' or.

Un amich méu, que havia estat á Venezue-
la, contava que haventse embolicat ab par-
tits, y prés las armas contra 'l govern, vá
caure presoner, y despres de ser passat per
un consell de guerra vá veures condemnat
á mort.

—Hauria sigut fusellat sense remissió, any-
día; pero vá salvarme ¿qui dirian? Qui menos
m' ho esperava. Un sastre.

Era 'l méu sastre y ho era també del presi-
dent de la República, y tant emprendat n' es-
tava aquest perque 'l feya anar molt elegant,
que al ajenollárseli als péus á demanar per
mí, obtingué 'l méu indult. Pero ¡quan hagué
de treballar lo pobre home! Figurevos que
no bastantli 'ls plors y las súplicas l' amenas-
sá ab plegar lo taller y expatriarse. Lo pre-
sident tingué de cedir.

—Sempre es bó tenir amichs, vaig obser-
vari.

—Oh, no: es que 'l sastre no era amich
méu... al contrari.

—Y donchs, ¿cóm s' explica 'l séu interés
per salvarte la vida?

—Perque li devia trescents duros.

***

Y va d' historia:

Eram en aquell temps en que als vehins de
Barcelona 'ls hi tocava tancar las portas, com
acostuma á tocalshi 'l palco als abonats al
teatre; un dia sí y nó.

Un capitá general progresista, acava de de-
sarmar la milicia moderada, armant, com es
de suposar, la del seu partit.

Un jove lliberal, l' home mes xistós del seu
temps, oficial dels voluntaris rearmats y ne-
bot d' un oncle de molta influencia, madur
fins al moll dels ossos, y á més comandant d'
un dels batallons desarmats, se trobava en
gros apuro, perque haventse jugat mesos
abans lo sabre, no podia acudir degudament
á la formació,

En aquesta situació crida á la criada y ab
un aplom indiscriptible li diu:

—¡María! ¡María!... Escolta. Ves dessegui-
da á casa de mon oncle Anton y dígalí de
part meva que tingui la bondat de deixarme
'l sabre, que quant tornin á guanya 'ls seus
ja li tornaré.

***

En un carrer de Paris hi havia un sabater

que era molt presuntuós y que creya que la gran farolla dona clientela: per aixó s' imaginá ferse pintar un lletrero molt vistós ab lletres ben estampadas y grossas, que diguessin «Al millor sabater de París» y una nit lo posá sobre la porta de la botiga, que fou la admiració de tothom que passava á l' endemá.

Mes avall hi havia un altre sabater que al burgit de gent s' hi acostá y al reparar en lo que era, va dirse entre sí mateix: No 't te de guanyar.

Y á l' endemá al matí posa un lletrero á la seva botiga que deya «Al millor sabater de Fransa»

Carrer avall n' hi havia un altre y ell que no volent ser menos; posá un altre lletrero que deya «Al millor sabater de Europa».

Heus aquí que seguint encara lo mateix carrer hi havia una altra botiga de sabater, y tots los vehins, y fins lo mateixos altres sabaters, que veyan aquella lluyta, se posaren atents á veure quin lletrero posaria.

Passá un dia, ne pasaren dos y 'l sabater no posava res.

—Bá, ara si que 's dona per perdut.

Mes passá lo tercer dia y ell que posa un lletrero que deya: «Al millor sabater del carrer».

—¡Cuydado si está adelantada á París la fotografía! Li he de fer veurer unas provas que acabo de rebre que ¡vaja! ja no admeten mes enllá ¡quins detalls! ¡quina llum! ¡quina netedat!...

—Peró home de Deu ¡qué te que veurer la perfecció de la fotografia francesa ab la de la alemana!

—Deixis V. de ponderacions...

—Fugi home! ¡fugi! lo dit dit; no admeten comparacions.

—Peró si en la de París, á que 'm refereixo, s' hi percibeixen fins los poros del cutis, ¿qué més me van á treurer los prusians ab sa tan decantada sabiesa?

—¿Qué més diu? Donchs escolti. Entre las probas que acaba de rebre mon cunyat, del célebre fotógrafo de Berlin Spitzopritzenkopf, n' hi ha de dos joves que están festejant, tan ben trets que... fins se senten las amoretas que 's tiran.

—¡Dimontri d' alemans!!!

Histórich:

Se tracta de un músich compositor, que li anuncian l' envio de un llibre perquè hi posi música. L' obra 's titula *Séneca*.

Y 'l compositor va á preguntar á un amich séu literat:

—Séneca... Séneca .. ¿qu' es? ¿Home ó dona?

Un malalt desesperat de tantas potingas, tormenta y martiris, un dia s' incorpora, y fent un gran esforços agafa al metje pél ganyol y l' escanya.

Quan lo jutje va á pendreli declaracion diu lo malalt:

—Desitjo que consti que 'l metje tractava de matarme, y que per lo tant hi obrat en cas de legítima defensa.

Durant una tempesta desfeta, un anglès estava sopant ab la seva muller, silenciós com sempre.

Tot d' un plegat cau un llamp y deixa á la pobre esposa convertida en un pilot de cendra.

L' anglés sense perdre la flemma crida al criat y li diu:

—John, escombria á la senyora y serveix lo champany.

Epigrama

Després de fer molt temps l' ós
de la Roseta al darrera,
al cap y al últim l' Ambrós
ha caygut a la ratera,
Y se li ha tornat l' esposa
tant pesada y quisquillosa,
qu' ell diu molts cops fent tabola:

—Jo sí que buscant la *Rosa*
m' he casat ab la verola.